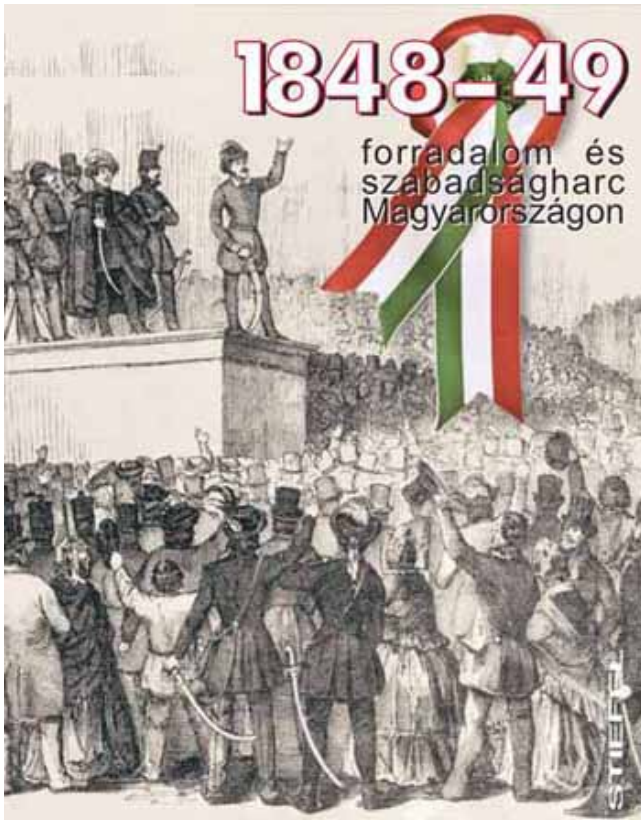

PETŐFI SÁNDOR

AZ ORSZÁGGYÜLÉSHEZ

Sokat beszéltek, szépet is beszéltek,
Jót is, de ebből a hon még nem él meg,
Mert nincs rendében eljárásokat,
Ti a dolog végébe kaptatok,
És így tevétek már régóta mindig;
Látják, kik a multat végigtekintik.
Ki képzeli olyan templomépítőt,
Ki a tornyot csinálja meg előbb?
És azt a levegőbe tolja, hogy
Ott fönnyel maradjon, míg majd valahogy
Alája rakja szépen a falat,
S legeslegvégül jön az alap.

Ti vagytok ilyen mesteremberek,
Ezért ad a hon nektek kenyeret,
Ezért fizet szívének vérivel!
Jobbat tesz, aki semmit sem mivel.
Időt, erőt eltékozoltok, és ha
Sükert mutattok is föl néha-néha,
Csak olyan az, mint hogyha engemet
A szomjuság bánt, s adnak víz helyett
Ételt, s talán még épen olyan ételt,
Mitől szomjúságom csak jobban éget.
Ha ez siker, ha ez jótétemény:
Elmémet a bölcsőben hagytam én.
Hiába minden szép és jó beszéd,
Ha meg nem fogjátok az elejét,
Ha a kezdetnél el nem kezditek...
Sajtószabadságot szerezzetek.
Sajtószabadságot, csak ezt ide!
Ez oly nagy, oly mindenható ige
A nemzetben, mint az isten "legyen"-je,
Amellyel egy mindenséget teremte.
Hol ez nincs meg, bár másképp mindenek
Eláradó bőségben termenek,
S bár az utósó szolga és a pór
Zsebébül aranyat marokkal szór:
Azon nemzetnek még sincs semmije,
Azon nemzetnek koldus a neve.
S hol ez megvan, bár rongyban jár a nép,
Nyomorg, tengődik mindenfélekép:
Azon nemzet gazdag végtelenül,
Mert a jövődőt bírja örökül.
Haladni vágyunk; de haladhatunk?
Én istenem, milyen golyhók vagyunk!
Lábunk szabad, de a szemünk bekötve,
Hová megyünk?... meglássátok, gödörbe.
Szemünk bekötve, fogva szellemünk,
Az égbe szállnánk, s nem röplhetünk,
A szellem rab, s a ronda légbe fúl,
Mely dögvészes már önnön átkitúl.
A szellem rab; mint a hitvány kutyát,
A ház végére láncba szoriták,
S láncát harapva tördeli fogát,
Amellyel védni tudná a hazát...
A szellem rab, s mi fönn tartjuk nyakunkat,
S szabad nemzetnek csúfoljuk magunkat!
Szolgák vagyunk, rabszolgánál szolgábbak
Megvetésére a kerek világnak!

Pest, 1848. február

AUSZTRIA

Miként elpusztult Jeruzsálem,
El fogsz pusztulni Ausztria,
S mint Jéruzsálemnek lakói,
Földönfutók lesznek császárajaid,
Földönfutók és üldözöttek!
Készüljetek,
Ti fölfuvalkodott félistenek,
Az óra kondul s futnotok kell,
Hogy el ne zúzzanak
Az omló trónus romjai...
Ott veszni nem szabad tinektek,
Tinektek élni, hosszan élni kell a
Bukás után
Nyomorban, végetlen nyomorban!

Hiába mossátok kezeiteket,
Ti Poncius Pilátusok,
Ámíthatjátok a világot,
De lát az isten s ismer bennetek,
S nincs számotokra többé kegyelem;
Vagy érdemeltek-e
Csak annyit is az ég kegyéből,
Amennyitől egy hajszál meghajol?
Nem! - Birodalmatok
A szabadság kálváriája,
Uralkodás volt minden vágyatok,
Ezért emeltetek Munkácsokat,
Hogy a szellem világát, melegét,
A rabbilincsek e fölölvasztóját
Elrejtsetek mélységes föld alá,
S fölötte a sötétségben buján
Tenyészhessék a zsarnokok virága,
A test- s lélekzsibbasztó butaság...
Elrablottátok a népek jogát,
És elloptátok kincseit,
Ti bíboros haramják,
Ti koronázott tolvajok!

De a lopott vagyont
El nem viszitek magatokkal;
Félmeztelen
Fognak kiverni titeket
A fölemelkedett alattvalók,
Mint a tűzkardos angyal
Ádámot-Évát a paradicsombul.
Kolduljatok, miként
Koldultak milliók miattatok!
Koldulni fogtok és
Nem nyertek alamizsnát,
Mert akihez fordultok, az mind
Gazságitoknak áldozatja volt,
Rátok köp, elrúg benneteket,
És undorodva fordul el!
S ha ekkép éhen vesztetek,
Dögtestetekre hollók szállanak,
Mert nem lesz és ne légyen ember az
Utálat miatt, aki eltemessen;
A hollók gyomra lesz majd sírotok
És szemfedőtök a népeknek átka!

Pest, 1848. június

FÖL!

Elég soká voltunk fajankók,
Legyünk végtére katonák!
Elég volt már a furulyából,
Riadjatok meg, harsonák!

Elől pofoznak, hátul rúgnak,
Hazám, tovább is tűrsz-e még?
Nem lobbansz föl, míg mennykövével
Föl nem gyújt a haragos ég?

Oh nemzetem, hát bírnak téged
Örökké féken tartani
A nagyfejűek s kisszívűek
(A táblabirák) szavai?

Vagy úgy van, amint ők beszélnek,
Hogy elfajult már a magyar,
Hogy gyöngeségből, gyávaságból
Harcolni nem bír, nem akar?

Hazugság, szennyes gaz hazugság
S mint a nyelvek, akkora;
Nem pezsg, nem habzik a magyar nép,
Csendes, de tüzes, mint bora.

Csak volna harc, csak öntenék már
Vérünket, bárcsak öntenék!
Majd meglátjátok, holtrészeg lesz
Minden csepptől egy ellenség.

Siess, hazám, napfényre hozni
Világraszóló híredet,
Mit német járom, német ármány
Elrablott és eltemetett.

Jőjjön ki kardod a hüvelyből,
Mint fellegek közül a nap,
Vakúljanak meg s megvakúlnak,
Akik reápillantanak.

Elég soká voltunk fajankók,
Legyünk végtére katonák!
Elég volt már a furulyából,
Riadjatok meg, harsonák!

Pest, 1848. június

A NEMZETGYŰLÉSHEZ

Ott álltok a teremnek küszöbén,
Melyből a nemzet sorsa jön ki majd,
Megálljatok, ne lépjete be még,
Hallgassátok ki intő szózatom...
Egy ember szól, de milliók nevében!

Az a hon, melyet őseink szereztek
Verítékökkel s szívök vérivel,
Az a hon többé nincs meg, csak neve
Bolyong közöttünk, mint a temetőből
Éjféli órán visszajött kísértet...
Az a hon többé nincs meg, falait
Elmorzsolák a mult kor férgei,
S az új vihar szétfújta födelét,
S lakói most az ég alatt tanyáznak,
Mint a vadállat és mint a madár.
Mit őseink egy ezredév előtt
Tevének, azt kell tenni most tinektek:
Bármily erővel, bármily áldozattal,
Bár mind egy szálig elvesztek belé,
Hazát kell nektek is teremteni!
Egy új hazát, mely szebb a réginél
És tartósabb is, kell alkotnotok,
Egy új hazát, ahol ne légyenek
Kiváltságok kevély nagy tornyai,
Sötét barlangok, denevértanyák,
Egy új hazát, hol minden szögletig
Eljusson a nap s tiszta levegő,
Hogy minden ember lásson s ép legyen.
Nem mondom én: a régi épületnek
Dobjátok félre mindenik kövét,
De nézzetek meg minden darabot, mit
Alapnak vesztek, s amely porhatag már,
Vessétek azt el kérlelhetlenül,
Bármily szent emlék van csatolva hozzá,
Mert jaj a háznak, mely alapba' gyöngé,
Mert fáradoztok akkor hasztalan lesz,
Egy perc jöhet, s az épület ledől,
S rossz gazda, aki mindig újra épít,
S ma vagy holnap, de végre tönkre jut.

Számot vetett-e mindenik magával,
Minő dologra szánta el magát?
Nagy a dicsőség, melyet mindegyik
Szerezhet itten, de tudjátok-e,
Csak nagy munkáért jár ez a dicsőség!
Akit nem égő honfiérzelem
És tiszta szándék vezetett ide,
Kit a hiúság, vagy silány önérték
Csábít e helyre, az szentségtelen
Lábbal ne lépjen e szentelt küszöbre,
Mert hogyha egyszer átlép és kijő majd,

Átok s gyalázat lesz kísérete,
Mellyel haza s később a sírba megy. -
Ti, kik szivébül bálványistenek
Ki nem szoríták az igaz nagy istent,
Kiknek szivében a honszeretet
Mint szentegyházi oltárlámpa ég,
Eredjete be és munkáljatok,
Legyen munkátok oly nagy, oly szerencsés,
Hogy bámultában, majd ha látni fogják,
Megálljon rajta a világ szeme,
A bennlakókat vallja boldogoknak
És istenítse, akik építették!

Pest, 1848. július 4.